

Nils-Olav Johansen, Susanne Lundeng og Bjørn Andor Drage.
Foto: Grappa

Årets beste juleplate

I år er det langt mellom de nødvendige nye julealbumene. Her er et som skiller seg ut.

SUSANNE LUNDENG

6 «Kimer i klokker» – julefolketoner fra Nordland
Foto: Grappa

Susanne Lundeng har opp gjennom årene utviklet seg til noe langt mer enn en ren formidler av nordnorske folketoner. Som felespiller og etter hvert sanger har hun satt sitt helt personlige bunnmerke på den norske folkesjelen med Nordland som utgangspunkt, og det arbeidet hun har gjort for å formidle og føre den tradisjonelle folkemusikken herfra i en tid da den ellers lett ville blitt glemt, er uavverdig. Hun har et tustfret antall album bak seg, og skal man snakke om det viktigste i denne sammenheng er det uanstøttelig å nevne boksen «111 Nordlandslåtter – hilsen Susanne Lundeng» som hun fikk både Folkelårn- og Spellemannpris for. Med juleplaten «Kimer i klokker» selter hun en foreløpig krone på verket, og med denne kan hun dessuten nå bredere ut enn med noe annet hun har utgitt.

«Kimer i klokker» er en samling dels kjente folkesanger, hymner og ballader som eksisterer i en rekke versjoner både i Norge og andre steder. Med undertittel «Folketoner fra Nordland» sier det seg selv at disse versjonene gjennom melodi og tekst er hentet fra nordlandsregionen, og fra folketonetradisjonene fra Salten som løst omdreingspunkt. En usedvanlig rik tekstur i arrangementer og musikalsk innstilling løfter dessuten sangene og inntrykket langt vekk fra det ofte litt påklustrede høytidelige som lett kan prege utgivelser som denne. Lundengs egen klare, dype vokal favner både budskap og fortolkninger, og er sammen med trionns innlevelse i det melodiske med på å løsrive sangene fra sin opprinnelige religiøse og ofte konservative kontekst.

Riksempler på sanger er «Et barn er født i Betlehem», «I

denne søte juletid», «Christi nåderige fødsel» og selvsagt tittelkuttet «Kimer i klokker», men fellesnevner for de aller fleste er at de er kledd i lokale melodier og gjerne i tekster med nordnorsk utspring, det være seg fra Elias Blix eller Petter Dass. Saltdal kirke ble et naturlig innspillingssted, og det organiske rundt selve «studioets» er med på å jage lyset inn mot de middelalderiske mørke krokene hvor disse sangene, hymnene og melodiene dels har sitt utspring. Dette er julesanger og -salmer som lett lar seg omfavne av høytid, men framføringen er samtidig følelsesstemt jordnær og nesten lett i uttrykket, uten umodig sødme eller glitter. «Kimer i klokker» blir dermed en ren musikalsk kraft.

Susanne Lundengs felers gir ofte retning og tone til sangene, men dette er i høy grad et verk skapt av en svært samstemt og improvisatorisk leken trio. Bjørn Andor Drage er professor i orgel ved Universitetet i Tromsø, og oppvokst i Saltdal. Dermed kan vi snakke kortreiste musikalske impulser for hans del, noe han deler med Lundeng. Nils-Olav Johansen plukker sine impulser uansett hvor ferden bærer han, og er kjent for sitt virtuose improvisasjonsspill med base ved NTNU i Trondheim. Han er den som tilfører melodiene og arrangementene på denne platen et fløyelsforsiktig, men samtidig distinkt anstrøk av jazz. Som spillet hans på «Mitt hjerte alltid vanker», med spente strenger som hos en rom-gitarist, nærmer seg string swing-sjangeren, mens han på «Akk Faders» like godt river av seg en nordlandsk blues også ved å overta vokalen helt og holdent. Silke utbrudd skaper sammen med det ubøytidelige grepet rundt salmeskattene en plate som er like variert medrivende som den er dyptpøyende seriøs. Ganske enkelt årets fineste juleplate med en holdbarhetsdato like lang som tradisjonene den tufter på.

■ MODE STEINKJER

■ Spiller i Gamle Aker kirke 14. desember.